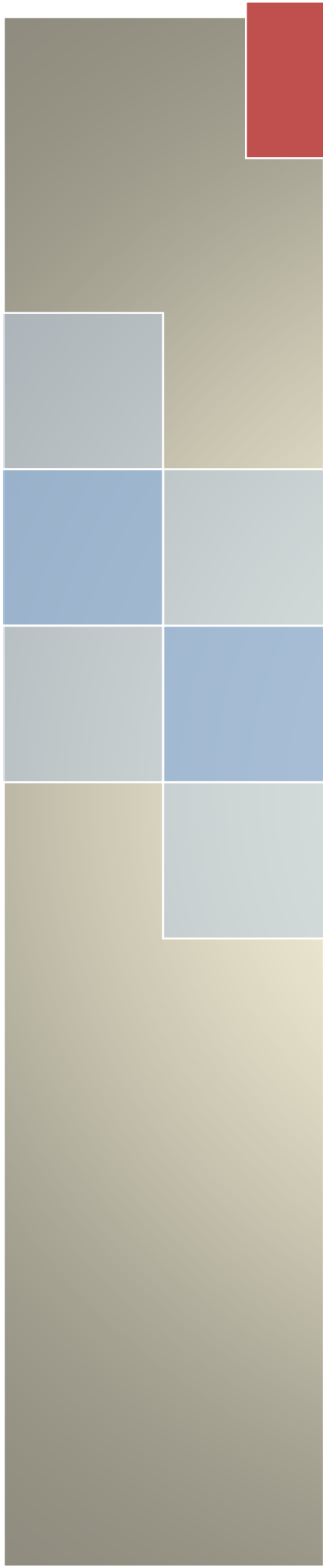

ΤΑΜΕΙΟ

ΑΛΛΗΛΟΒΟΗΘΕΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΙΟΝΙΚΗΣ-ΛΑΪΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ
ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

ΑΘΗΝΑ
Μάρτιος 2014

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

1. Εισαγωγή - Σκοπός της Μελέτης.....	3
2. Καταστατικές Διατάξεις.....	4
3. Βασικά Στατιστικά και Οικονομικά Στοιχεία.....	8
4. Επιλογές Βασικών Παραμέτρων.....	14
5. Μεθοδολογία - Παραδοχές.....	16
6. Αναλογιστικά Ισοζύγια.....	17
7. Αναλογιστικές Προβολές.....	20
8. Συμπεράσματα.....	26

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Η παρούσα αναλογιστική μελέτη αποσκοπεί στην εξακρίβωση της οικονομικής κατάστασης και της προοπτικής βιωσιμότητας του «Ταμείου Αλληλοβοήθειας Προσωπικού Ιονικής-Λαϊκής Τράπεζας και Άλλων Τραπεζών» (ΤΑΠΙΑΤΑΤ).

Προς τούτο, τα βήματα που ακολουθούνται και που παρουσιάζονται αναλυτικά στις επόμενες παραγράφους, συνοψίζονται ως ακολούθως:

- Συνοπτική απεικόνιση των καταστατικών διατάξεων στις οποίες βασίζεται ο υπολογισμός των θεμελιωδών μεγεθών που διέπουν οποιαδήποτε εκτίμηση για το μέλλον.
- Συλλογή και επεξεργασία των στατιστικών δεδομένων από το αρχείο με τα δημογραφικά στοιχεία τόσο των ασφαλισμένων όσο και των συνταξιούχων, καθώς και των οικονομικών-απολογιστικών καταστάσεων του Ταμείου ή οποιασδήποτε στατιστικής πληροφορίας έχει παραχθεί από αυτό κατά τα προηγούμενα χρόνια.
- Χρησιμοποίηση σύμφωνα με την τρέχουσα οικονομική συγκυρία παραμέτρων και κατάλληλων δημογραφικών δεικτών (επιτόκια, πληθωρισμός, ρυθμός θνησιμότητας και ανικανότητας).
- Υιοθέτηση λογικών παραδοχών για την απλούστευση σύνθετων καταστάσεων ή προσεγγίσεων για την κάλυψη ενδεχόμενης έλλειψης δεδομένων.
- Δομή του αναλογιστικού ισοζυγίου που προκύπτει από τον υπολογισμό της παρούσας αξίας κάθε είδους εισροών και εκροών.
- Επιπρόσθετη πληροφόρηση, πέραν του προηγούμενου στατικού τρόπου απεικόνισης, δια της παρουσίασης των αναμενόμενων χρηματορροών κάθε έτους.
- Σχολιασμός των αποτελεσμάτων από την παραπάνω ανάλυση ευαισθησίας και σχετικά συμπεράσματα.

2. ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

2.1. Σκοπός του Ταμείου

Το Ταμείο συστάθηκε την 1.7.1979 βάσει της υπ' αριθμ. 2843/79 αποφάσεως του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών και σκοπός του είναι η χορήγηση μηνιαίου επικουρικού βοηθήματος στους ασφαλισμένους σε περίπτωση γήρατος ή αναπηρίας, καθώς και στα μέλη της οικογενείας τους σε περίπτωση θανάτου.

Μέλη του Ταμείου είναι ορισμένοι υπάλληλοι των παρακάτω τραπεζών, τα οποία είναι μέλη των οικείων Συλλόγων των Τραπεζών αυτών:

- **Alpha Bank** (πρώην Ιονικής και Λαϊκής Τράπεζας)
- **Eurobank** (πρώην Εργασίας, Κρήτης και Αθηνών)
- **Τράπεζα Πειραιώς** (πρώην Μακεδονίας - Θράκης)
- **Τράπεζα Αττικής**
- **Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος** (πρώην ΕΑΕΔΟ, ΕΤΕΒΑ και Εθνική Στεγαστική Τράπεζα)
- **Εγνατίας** (πρώην Κεντρικής Ελλάδος)
- **Αραβοελληνική Τράπεζα**

Χρειάζεται οπωσδήποτε να τονιστεί ότι το Ταμείο έχει γίνει «κλειστή ομάδα». Αυτό σημαίνει ότι δεν εισέρχονται νέοι ασφαλισμένοι στο Ταμείο και η αναλογία συνταξιούχων προς ενεργών έχει αυξηθεί σημαντικά.

2.2. Οικονομικοί Πόροι – Χρηματοδότηση

- Μηνιαία εισφορά των ενεργών ασφαλισμένων για σύνταξη που ανέρχεται σε ποσοστό 3% στις κάθε φύσεως αποδοχές των ασφαλισμένων.
- Μηνιαία εργοδοτική εισφορά για τους ενεργούς ασφαλισμένους, που ανέρχεται σε ποσοστό 4% στις κάθε φύσεως αποδοχές των ασφαλισμένων.
- Η απόδοση των κεφαλαίων και των αποθεματικών του Ταμείου.
- Παντός είδους δωρεές, έκτακτες εισφορές καθώς και κάθε άλλο νόμιμο έσοδο.

2.3. Παροχές

2.3.1. Επικουρικό Βοήθημα

Προϋποθέσεις χορήγησης

- Αποχώρηση από την υπηρεσία των εργοδοτών και απονομή σύνταξης από τον οργανισμό ή φορέα που είναι ασφαλισμένοι.
- Αποχώρηση από την υπηρεσία των εργοδοτών και δεν δικαιωθούν σύνταξη από τον οργανισμό ή φορέα που είναι ασφαλισμένοι αλλά πληρούν μια από τις παρακάτω προϋποθέσεις:

Ανδρες	Γυναίκες
A) 20 χρόνια ασφάλισης και 62 ετών	A) 20 χρόνια ασφάλισης και 45 ετών
B) 25 χρόνια ασφάλισης και 55 ετών	B) 25 χρόνια ασφάλισης
Γ) 30 χρόνια ασφάλισης	

Όπου χρόνια ασφάλισης νοούνται τα χρόνια ασφάλισης στον κύριο ασφαλιστικό φορέα.

Ποσό παροχής

Το ποσό του βοηθήματος καθορίζεται ως το γινόμενο του συντάξιμου μισθού επί ένα ποσοστό που καθορίζεται με βάση τον παρακάτω πίνακα

Συντάξιμα χρόνια	Ποσοστό	Συντάξιμα χρόνια	Ποσοστό
5	5%	20	21%
6	6%	21	22%
7	7%	22	23%
8	8%	23	24%
9	9%	24	25%
10	10%	25	26%
11	11%	26	27%
12	12%	27	28%
13	13%	28	29%
14	14%	29	30%
15	15%	30	31%
16	16%	31	32%
17	17%	32	33%
18	18%	33	34%
19	19%	34	35%
		35	36%

- **Συντάξιμος μισθός:** περιλαμβάνει τον βασικό μισθό προσαυξημένο με τα οικογενειακά επιδόματα, το επίδομα πολυετίας, το επιστημονικό επίδομα, το επίδομα βαθμού, τα επιδόματα 10% και 5% που προβλέπονται από τις Ε.Σ.Σ.Ε. ΟΤΟΕ – Τραπεζών 1979 – 1981, το επίδομα εθνικής αντίστασης, το τεχνικό επίδομα και το επίδομα νυχτοφυλάκων.

- **Συντάξιμα χρόνια:** για τον προσδιορισμό των ετών βάσει των οποίων θα υπολογιστεί το ποσοστό από τον πίνακα ανωτέρω, τα μέλη διακρίνονται σε δύο κατηγορίες. Όσοι ήταν μέλη του Ταμείου μέχρι τις 13/3/1991 (κατηγορία 1) και όσοι έγιναν μέλη μετά τη συγκεκριμένη ημερομηνία.

Για την κατηγορία 1 συντάξιμα χρόνια νοούνται όλα τα χρόνια ασφάλισης στον κύριο φορέα. Σε περίπτωση που τα χρόνια ασφάλισης στο ΤΑΠΠΑΤΑΤ είναι λιγότερα από 20, το μέλος που αποχωρεί υποχρεούται να εξαγοράσει όσα χρόνια υπολείπονται για την συμπλήρωση της 20ετίας. Η εξαγορά υπολογίζεται ως 3% του συντάξιμου μισθού όπως ορίστηκε παραπάνω.

Για την κατηγορία 2 συντάξιμα χρόνια νοούνται όλα τα χρόνια ασφάλισης στο ΤΑΠΠΑΤΑΤ. Δίδεται η δυνατότητα σε όποιο μέλος επιθυμεί να εξαγοράσει χρόνια ασφάλισης μέχρι και το σύνολο των ετών ασφάλισης στον κύριο φορέα. Η εξαγορά υπολογίζεται ως 7% του μικτού μισθού.

2.3.2. Βοήθημα Λόγω Αναπηρίας

Προϋποθέσεις χορήγησης

Απαραίτητη προϋπόθεση, απονομής βοηθήματος λόγω αναπηρίας είναι η απονομή σύνταξης αναπηρίας από τον κύριο φορέα ασφάλισης του ασφαλισμένου.

Χρονικό διάστημα χορήγησης σύνταξης

Το βοήθημα λόγω αναπηρίας απονέμεται για όσο διάστημα διαρκεί η συνταξιοδότηση λόγω αναπηρίας από τον κύριο φορέα ασφάλισης.

Ποσό παροχής

Το ποσό του βοηθήματος αναπηρίας υπολογίζεται με τον ίδιο τρόπο που υπολογίζεται και το ποσό του επικουρικού βοηθήματος. Εάν η σύνταξη είναι για ορισμένο χρόνο το βοήθημα λόγω αναπηρίας είναι ανάλογο με όλα τα έτη ασφάλισης στον κύριο ασφαλιστικό φορέα χωρίς εξαγορά.

2.3.3. Σύνταξη Μελών Οικογενείας

Τα επιζώντα μέλη οικογένειας θανόντος συνταξιούχου ή ασφαλισμένου του Ταμείου δικαιούνται βοηθήματος εφόσον πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις, οι οποίες απαιτούνται από το Ταμείο.

Ποσό παροχής

Για τον επιζώντα σύζυγο ποσοστό 60% και για κάθε παιδί 20% του ποσού του βοηθήματος που ελάμβανε ή είχε δικαίωμα να λάβει ο θανών ασφαλισμένος από το Ταμείο χωρίς τα οικογενειακά επιδόματα, και μέχρι το 100% της σύνταξης του θανόντος.

2.4. Διαδοχική ασφάλιση

Οι διατάξεις της διαδοχικής ασφάλισης, σε οποιονδήποτε άλλο φορέα επικουρικής ασφάλισης, δεν έχουν καμία επίπτωση, στα οικονομικά μεγέθη του Ταμείου. Το Ταμείο δεν έχει υποχρέωση να προσμετρήσει χρόνο που διανύθηκε στους πιο πάνω φορείς αλλά ούτε και να συμμετάσχει στη δαπάνη συνταξιοδότησης, σε περίπτωση που οι οργανισμοί αυτοί προσμετρήσουν χρόνο που διανύθηκε στην ασφάλισή του.

2.5. Μέτρα βελτίωσης της βιωσιμότητας του Ταμείου

Για την αντιμετώπιση των διαχρονικών προβλημάτων του Ταμείου, και σε εφαρμογή της προηγούμενης μελέτης σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 5 του καταστατικού το Δ.Σ. έλαβε τα παρακάτω μέτρα στα πλαίσια της βελτίωσης της βιωσιμότητας του Ταμείου.

- Μεσοσταθμική μείωση όλων των βοηθημάτων κατά 30% από 1.7.2012 με ταυτόχρονη μείωση του ανώτατου ορίου βοηθήματος από €906,78 σε €600 και του κατώτατου ορίου βοηθήματος από €272,03 σε €200.
- Κατάργηση των δώρων (Πάσχα, Χριστουγέννων), καθώς και του επιδόματος αδείας στα καταβαλλόμενα βοηθήματα από 1.1.2013. Τα βοηθήματα δηλαδή καταβάλλονται πλέον 12 φορές το χρόνο.
- Μεσοσταθμική μείωση όλων των βοηθημάτων κατά 35% από 1.12.2013 με ταυτόχρονη μείωση του ανώτατου ορίου βοηθήματος από €600 σε €390 και του κατώτατου ορίου βοηθήματος από €200 σε €150.
- Θεσμοθέτηση εισφοράς αλληλεγγύης (Ε.Α.Σ.) υπέρ του Ταμείου από 1.9.2011 με βάση τον παρακάτω πίνακα

Συντάξεις		Εισφορά Αλληλεγγύης (ΕΑΣ)
Από	Έως	
0.00	300.00	0%
300.01	350.00	3%
350.01	400.00	4%
400.01	450.00	5%
450.01	500.00	6%
500.01	550.00	7%
550.01	600.00	8%
600.01	650.00	9%
650.01	700.00	10%

3. ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

3.1. Στοιχεία που χορηγήθηκαν

Για τον προσδιορισμό των μεγεθών που απαιτούνται για την εκτίμηση των μελλοντικών χρηματορροών (ασφαλιστικές εισφορές και παροχές συντάξεων) χορηγήθηκε αναλυτικό αρχείο δεδομένων για τους υφιστάμενους ασφαλισμένους, συνταξιούχους και μέλη με κεκτημένα δικαιώματα, όπως αυτά είχαν διαμορφωθεί μέχρι το τέλος του 2013. Συγκεκριμένα τα στοιχεία που χορηγήθηκαν (ανά άτομο) περιλαμβάνουν:

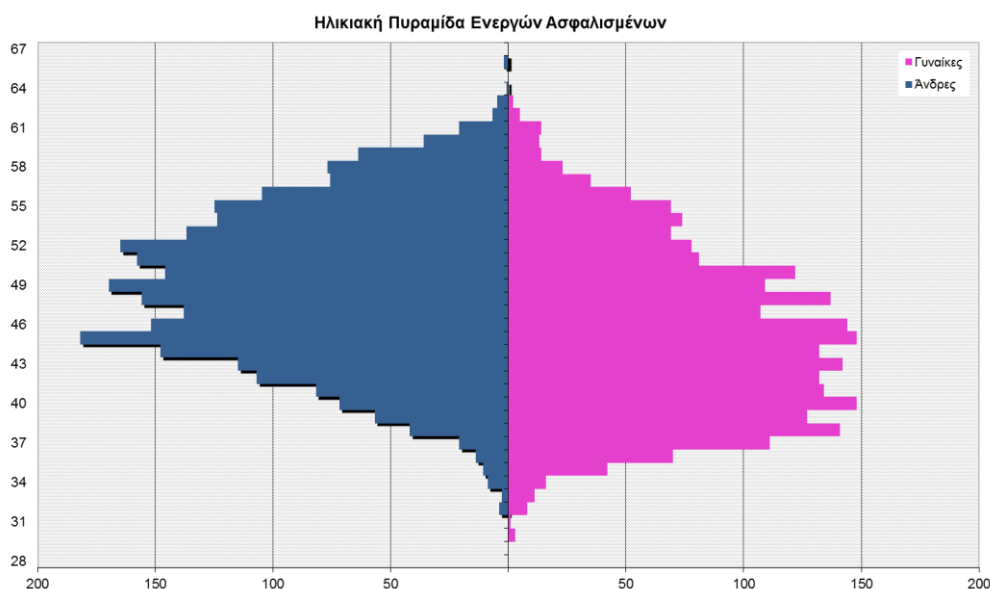
- Για την περίπτωση των ασφαλισμένων και των μελών με κεκτημένα δικαιώματα
  - Αριθμός Μητρώου
  - Τράπεζα
  - Φύλο
  - Ημερομηνία Γέννησης
  - Ημερομηνία Πρόσληψης
  - Ημερομηνία Πολυετίας
  - Ημερομηνία Ασφάλισης
  - Μηνιαίες Μικτές Αποδοχές
  - Ημερομηνία Γέννησης Συζύγου
  - Φύλου Συζύγου
  - Ημερομηνία Γέννησης Τέκνων
  - Φύλου Τέκνων
- Για την περίπτωση των συνταξιούχων
  - Αριθμός Μητρώου
  - Τράπεζα
  - Φύλο
  - Ημερομηνία Γέννησης
  - Κλιμάκιο
  - Αναλυτικά ο Συντάξιμος Μισθός στο Βασικό και τα Επιδόματα
  - Ημερομηνία Γέννησης Συζύγου
  - Φύλου Συζύγου
  - Ημερομηνία Γέννησης Τέκνων
  - Φύλου Τέκνων

Διευκρινίζεται ότι οποιοσδήποτε υπολογισμός, είτε αφορά στατιστική απεικόνιση της υφιστάμενης κατάστασης, είτε προβολή μελλοντικών οικονομικών μεγεθών έχει βασισθεί στην εν λόγω πληροφορία, η ορθότητα της οποίας θεωρήθηκε δεδομένη.

3.2. Στατιστικά στοιχεία

Για μια πρώτη εικόνα του Ταμείου, παρατίθενται στις παραγράφους 3.2.1, 3.2.2. και 3.2.3. βασικά στατιστικά μεγέθη του πληθυσμού των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων.

3.2.1. Υφιστάμενοι ασφαλισμένοι

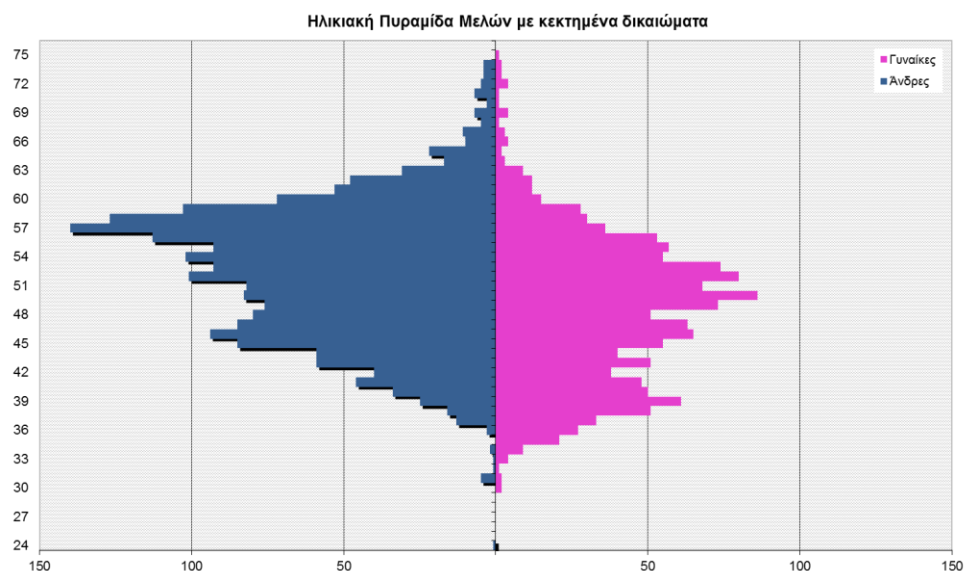

Από το παραπάνω γράφημα (στο οποίο απεικονίζεται η ηλικιακή κατανομή των ασφαλισμένων) καθίσταται εμφανές το πρόβλημα που θα κληθεί να αντιμετωπίσει το Ταμείο τα προσεχή χρόνια: σημαντικός αριθμός ασφαλισμένων συσσωρεύεται σε ομάδες ηλικιών μερικά χρόνια πριν τη συνταξιοδότηση, σε αντίθεση με τον πληθυσμό νεαρότερων ασφαλισμένων που συρρικνώνεται όσο προχωρούμε σε μικρότερες ηλικίες δεδομένου ότι έχουν σταματήσει να εισέρχονται στην ασφάλιση του Ταμείου νέοι ασφαλισμένοι τα τελευταία χρόνια.

Κατανομή Ασφαλισμένων ανά διανυθέντα έτη ασφάλισης εντός ΤΑΠΙΑΤ-ΑΤ

Έτη Ασφάλισης έως 31.12.2013	Άνδρες	Γυναίκες
6 – 12	58	75
12 – 15	196	320
15 – 18	352	479
18 – 21	585	803
21 – 24	391	246
24 – 27	431	244
27 – 30	401	233
30 – 33	241	94
33 - 36	77	20
Σύνολα	2.732	2.514

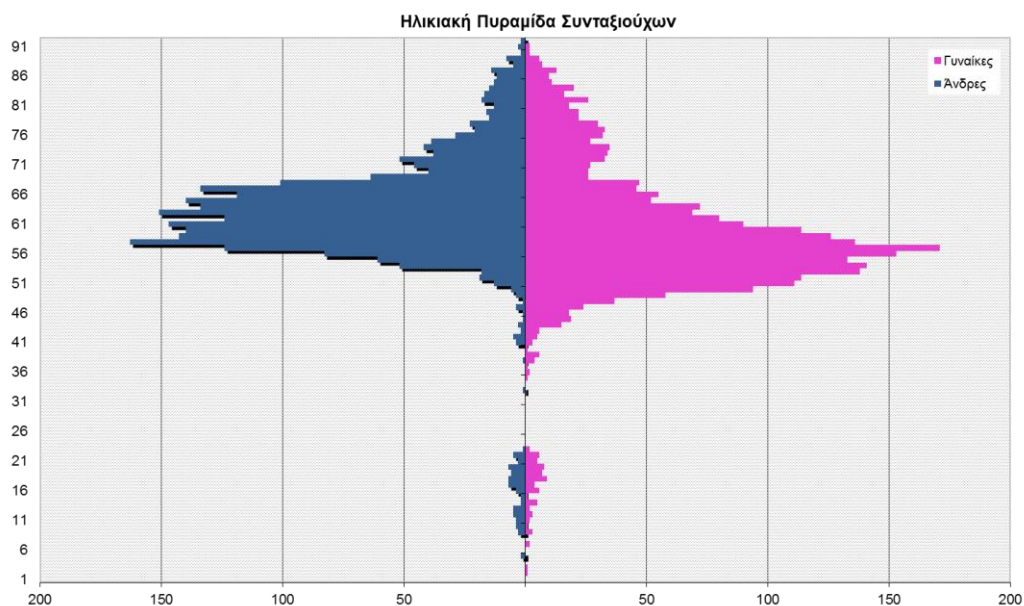
3.2.2. Μέλη που έχουν αποχωρήσει από τον εργοδότη αλλά έχουν κεκτημένα δικαιώματα στην παροχή βοήθηματος

Κατανομή Ασφαλισμένων ανά διανυθέντα έτη ασφάλισης εντός ΤΑΠΙΑΤ-ΑΤ

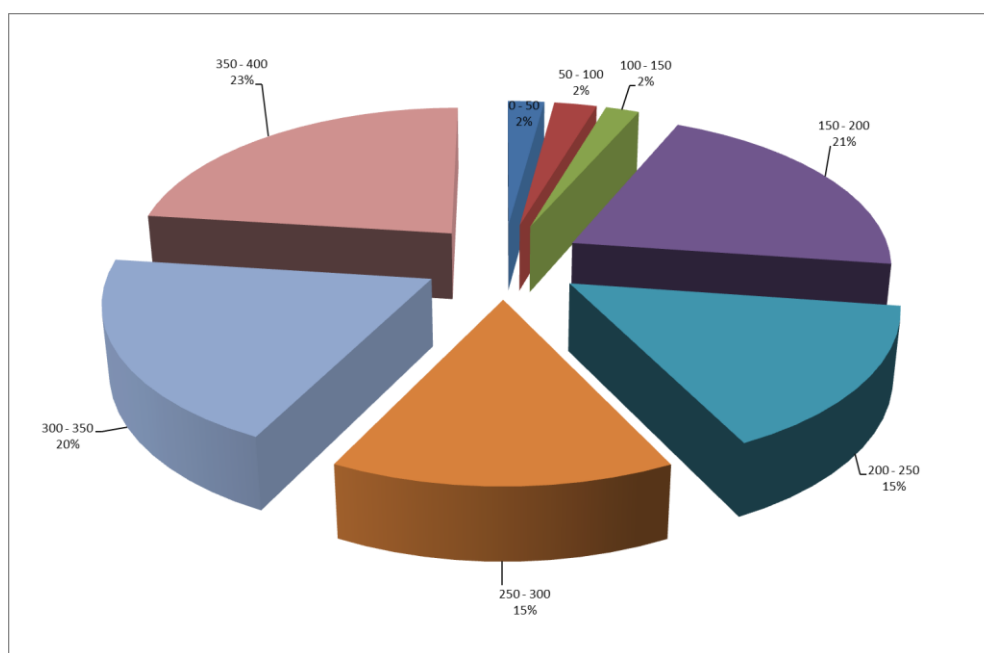
Έτη Ασφάλισης έως 31.12.2013	Άνδρες	Γυναίκες
0 – 3	570	427
3 – 6	212	141
6 – 9	155	133
9 – 12	149	89
12 – 15	153	81
15 – 18	137	111
18 – 21	142	78
21 – 24	92	49
24 – 27	114	92
27 – 30	138	127
30 – 33	213	76
33 – 36	3	1
Σύνολα	2,078	1,405

3.2.3. Συνταξιούχοι

Το παραπάνω γράφημα (στο οποίο απεικονίζεται η ηλικιακή κατανομή όλων των υφιστάμενων συνταξιούχων) περιλαμβάνει και τους δικαιούχους του βοηθήματος. Είναι και ο λόγος που υπάρχει μια συγκέντρωση ατόμων μεταξύ 5 και 25 ετών.

Κατανομή Ύψους Μηνιαίων Συντάξεων (ανά €50)

3.3. Οικονομικά στοιχεία

3.3.1. Απολογιστικά Στοιχεία του Ταμείου της τελευταίας πενταετίας (ποσά σε χιλιάδες €)

Έσοδα	2009	2010	2011	2012	2013
Ασφαλιστικές Εισφορές και Εξαγορές	21.130	20.541	19.434	17.614	15.753
Έσοδα από Επιχειρηματική δραστηριότητα	12.735	13.155	15.373	6.549	4.554
Σύνολο Εσόδων	33.865	33.696	34.807	24.163	20.307
Έξοδα	2009	2010	2011	2012	2013
Ασφαλιστικές Παροχές	30.869	32.848	36.695	34.695	25.840
Επιστρ. Εισφορών, Λειτ. Δαπάνες και Λοιπά Έξοδα	906	1.030	463	819	493
Σύνολο Εξόδων	31.775	33.878	37.158	35.514	26.333
Έσοδα – Έξοδα	2.090	-182	-2.351	-11.351	-6.026

Τα παραπάνω ποσά δεν περιλαμβάνουν τις διαφορές αποτιμήσεων καθώς και τι αποσβέσεις ζημιών ΟΕΔ βάσει PSI

3.3.2. Περιουσία του Ταμείου – Σύνθεση Χαρτοφυλακίου

Περιγραφή Επένδυσης	Τρέχουσα Αξία 31.12.2013	
Ο.Ε.Δ.	35,696,757.37	
Α/Κ Ομολογιακά	48,902,268.28	
Ομόλογα Τραπεζών	325,000.00	84,924,025.65
Μετοχές	11,317,616.41	
Α/Κ Μετοχών	15,862,891.12	27,180,507.53
Συνθετικές Καταθέσεις	99,700,000.00	
Α/Κ Διαχ. Διαθεσίμων	21,008,706.62	120,708,706.62
Σύνολο Χαρτοφυλακίου		232,813,239.80

4. ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ

4.1. Ημερομηνία Αποτίμησης

Ημερομηνία αποτίμησης είναι η 31^η Δεκεμβρίου 2013.

4.2. Πίνακας Θνησιμότητας και Ανικανότητας

EVK 2000.

4.3. Ηλικία συνταξιοδότησης

Για την ηλικία συνταξιοδότησης έχουν θεωρηθεί 2 διαφορετικά σενάρια

- τις καταστατικές διατάξεις του κυρίου ασφαλιστικού φορέα (ΙΚΑ)
- τις καταστατικές διατάξεις του ΤΑΠΠΑΤΑΤ

4.4. Βασικοί μισθοί

Τα ποσά των βασικών μισθών ανά κλιμάκιο επί των οποίων υπολογίζεται το ποσό του βοηθήματος κατά τα οριζόμενα στις καταστατικές διατάξεις, για όσους θα συνταξιοδοτηθούν στο μέλλον, είναι όπως έχουν διαμορφωθεί μετά τα μέτρα ου ελήφθησαν για την βιωσιμότητα του Ταμείου (παράγραφος 2.5).

4.5. Ανώτατο Ποσό Βοηθήματος

Το ανώτατο ποσό του Επικουρικού Βοηθήματος κατά την ημερομηνία αποτίμησης ήταν € 390,00 σε κάθε περίπτωση.

4.6. Κατώτατο Ποσό Βοηθήματος

Το κατώτατο ποσό του Επικουρικού Βοηθήματος κατά την ημερομηνία αποτίμησης ήταν € 150,00 για τους ασφαλισμένους της κατηγορίας 1. Για τους ασφαλισμένους της κατηγορίας 2 δεν υπάρχει κατώτατο ποσό.

4.7. Αύξηση Βοηθήματος και Αποδοχών των Ενεργών Υπαλλήλων

Το ποσοστό ετήσιας αύξησης θεωρείται 0% αντικατοπτρίζοντας τις δυσμενέστερες οικονομικές συνθήκες. Θεωρείται δηλαδή ότι για το μεσοπρόθεσμο διάστημα ούτε το Ταμείο αλλά ούτε και οι εργοδότες θα έχουν τη δυνατότητα να κάνουν αυξήσεις στο βοήθημα και στους μισθούς αντίστοιχα.

Κρίθηκε σκόπιμο να εξεταστεί ένα δεύτερο σενάριο για την αύξηση των αποδοχών των ενεργών υπαλλήλων ίση με -1% για να διαπιστωθεί η επίπτωση στα οικονομικά του Ταμείου μια περαιτέρω συρρίκνωση των μισθών.

4.8. Προεξοφλητικό Επιτόκιο - Απόδοσης Επενδύσεων

Το ποσοστό προεξόφλησης των μελλοντικών χρηματορροών και απόδοσης επενδύσεων ορίζεται σε **3,0%**.

Προκειμένου να διαπιστωθεί η ευαισθησία των αποτελεσμάτων σε μια μικρή μεταβολή των παραπάνω παραμέτρων έχει εξεταστεί ένα δεύτερο σενάριο με -0.5% σε σχέση με το βασικό σενάριο, ήτοι συνολικά 2 σενάρια **2,5%**, και **3,0%**.

5. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ – ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ

Στην παρούσα μελέτη χρησιμοποιήθηκαν οι γνωστοί μαθηματικοί τύποι για την προβολή των μελλοντικών χρηματορροών (εισφορών και βοηθημάτων) και την αναγωγή αυτών σε παρούσες αξίες.

Ωστόσο, θα πρέπει να επισημανθεί ότι ορισμένες ελλείψεις σχετικά με τα στοιχεία των ασφαλισμένων και συνταξιούχων οδηγούν αναπόφευκτα στην υιοθέτηση συγκεκριμένων υποθέσεων και προσεγγίσεων στη μεθοδολογία που ακολουθείται. Σε κάθε περίπτωση όμως εκτιμάται ότι, παρά το γεγονός ότι μια διαφοροποίηση αυτών των προσεγγίσεων θα μετέβαλλε τα τελικά αριθμητικά αποτελέσματα, εν τούτοις σε καμία περίπτωση δεν θα επηρέαζε σημαντικά την ποιοτική ανάλυση των δεδομένων και τα πορίσματα που προκύπτουν από αυτήν.

5.1. Προσδιορισμός βασικού μισθού των ενεργών ασφαλισμένων στο Ταμείο

Για τον προσδιορισμό του βασικού μισθού των ενεργών ασφαλισμένων απαιτείται το κλιμάκιο καθώς και η κατηγορία προσωπικού (Κύριο, Βοηθητικό, Καθαριότητας κ.λ.π.). Για τους σκοπούς αυτής της μελέτης θεωρείται, ελλείψει δεδομένων, ότι το κλιμάκιο είναι ίσο με τα χρόνια της προϋπηρεσίας του καθενός εκ των ενεργών ασφαλισμένων και ότι όλοι οι ασφαλισμένοι υπάγονται στο κύριο προσωπικό.

5.2. Λειτουργικές Δαπάνες

Με βάση τα απολογιστικά στοιχεία της τριετίας 2011-2013, οι λειτουργικές δαπάνες έχουν μια μάλλον σταθερή τάση. Το 2013 ανήρθαν σε € 424.893. Για την προβολή των μελλοντικών αντίστοιχων εξόδων έχει ληφθεί ποσό € 400.000 για κάθε επόμενο έτος χωρίς αύξηση. Η παρούσα αξία των εξόδων διαχείρισης έχει υπολογισθεί με το χρησιμοποιούμενο προεξοφλητικό επιτόκιο.

5.3. Ποσοστό εισφορών στη βάση του διανεμητικού συστήματος

Η φιλοσοφία του διανεμητικού συστήματος βασίζεται στην λογική ότι οι εισφορές των υφιστάμενων ασφαλισμένων αλλά και η απόδοση των επενδύσεων επαρκούν για να καταβληθούν οι προβλεπόμενες παροχές και να καλυφθούν τα έξοδα διαχείρισης του Ταμείου. Η προσέγγιση αυτή δεν μπορεί να εφαρμοστεί στο Ταμείο μιας και η ομάδα είναι πλέον κλειστή. Συνεπώς στη παρούσα αναλογιστική μελέτη δεν εξετάστηκε η παραπάνω προσέγγιση.

6. ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΙΣΟΖΥΓΙΑ

Σύμφωνα με την παράγραφο 4 εξετάστηκαν συνολικά 2 σενάρια για τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, 2 σενάρια προεξοφλητικού επιτοκίου και 2 σενάρια για την αύξηση των αποδοχών. Από τους συνδυασμούς όλων των παραπάνω σεναρίων προκύπτουν συνολικά 8 διακριτά σενάρια.

Στη παράγραφο 6.1. συγκεντρώνονται τα 4 σενάρια του προεξοφλητικού επιτοκίου και αύξησης αποδοχών με τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης του ΙΚΑ.

Στη παράγραφο 6.2. συγκεντρώνονται τα 4 σενάρια του προεξοφλητικού επιτοκίου και αύξησης αποδοχών με τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης του ΤΑΠΠΑ-ΑΤ.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η μακρά περίοδος εκτίμησης έχει ως αποτέλεσμα τη σημαντική μεταβολή των αποτελεσμάτων, ακόμα και για μικρές διαφοροποιήσεις στις τιμές των οικονομικών και δημογραφικών παραμέτρων που έχουν χρησιμοποιηθεί.

Ακόμα και για την πιο αξιόπιστη και τεκμηριωμένη επιλογή τέτοιων παραμέτρων, τα προκύπτοντα αποτελέσματα, ειδικά αυτά που εκφράζονται ως παρούσα αξία μελλοντικών χρηματορροών (όπως το αναλογιστικό έλλειμμα ή πλεόνασμα) δεν θα πρέπει να εκλαμβάνονται ως μετρήσεις που αντικατοπτρίζουν απόλυτα, μία πολύ σύνθετη πραγματικότητα.

6.1. Με βάση τις καταστατικές διατάξεις του ΙΚΑ

Αναλογιστικό Ισοζύγιο (τα ποσά σε εκατομμύρια €)	Αύξηση Αποδοχών			
	0,0%		-1,0%	
	Προεξοφλητικό Επιτόκιο			
	2,5%	3,0%	2,5%	3,0%
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Περιουσία και λοιπά στοιχεία ενεργητικού	233	233	233	233
Π.Α. εισφορών υφιστάμενων ασφαλισμένων	145	140	136	131
Σύνολο	378	373	369	364
ΠΑΘΗΤΙΚΟ				
Π.Α. Παροχών υφιστάμενων ασφαλισμένων	245	218	245	218
Π.Α. Παροχών υφιστάμενων συνταξιούχων	255	241	255	241
Π.Α. Παροχών μελών που έχουν κεκτημένα δικαιώματα και δεν έχει ξεκινήσει η καταβολή του βοηθήματος	114	106	114	106
Π.Α. διαχειριστικών εξόδων	16	13	16	13
Σύνολο	630	578	630	578
Αναλογιστικό Έλλειμμα	252	205	261	214

6.2. Με βάση τις καταστατικές διατάξεις του ΤΑΠΙΑΤΑΤ

Η έναρξη καταβολής του επιδόματος με την συμπλήρωση των προϋποθέσεων του ΤΑΠΙΑΤ-ΑΤ αντί για τις προβλεπόμενες από τον κύριο ασφαλιστικό φορέα (ΙΚΑ) έχει ως αποτέλεσμα την συντόμευση του εργασιακού βίου των ενεργών ασφαλισμένων. Αυτό με τη σειρά του σημαίνει μείωση των μελλοντικών εισφορών και αύξηση των καταβαλλόμενων βοηθημάτων με αποτέλεσμα την περαιτέρω επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης του Ταμείου. Οι μεταβολές συνοψίζονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Αναλογιστικό Ισοζύγιο (τα ποσά σε εκατομμύρια €)	Αύξηση Αποδοχών			
	0,0%		-1,0%	
	Προεξοφλητικό Επιτόκιο			
	2,5%	3,0%	2,5%	3,0%
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Περιουσία και λοιπά στοιχεία ενεργητικού	233	233	233	233
Π.Α. εισφορών υφιστάμενων ασφαλισμένων	57	56	55	54
Σύνολο	290	289	288	287
ΠΑΘΗΤΙΚΟ				
Π.Α. Παροχών υφιστάμενων ασφαλισμένων	296	271	296	271
Π.Α. Παροχών υφιστάμενων συνταξιούχων	255	241	255	241
Π.Α. Παροχών μελών που έχουν κερκτημένα δικαιώματα και δεν έχει ξεκινήσει η καταβολή του βοηθήματος	114	106	114	106
Π.Α. διαχειριστικών εξόδων	16	13	16	13
Σύνολο	681	631	681	631
Αναλογιστικό Έλλειμμα	391	342	393	344

7. ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΒΟΛΕΣ

Με εκκίνηση την ημερομηνία αποτίμησης, οι προβολές όλων των σχετικών μεγεθών εκτείνονται μέχρι το 2030. Η ανάλυση των προβολών αυτών αποσκοπεί αφενός μεν σε μια εκτίμηση της βιωσιμότητας του Ταμείου σε μακροχρόνια βάση, αφετέρου δε στη βοήθεια για τη λήψη κάποιων μέτρων, άμεσα, προσδιορίζοντας τον πιθανό μελλοντικό χρόνο εμφάνισης προβλημάτων ρευστότητας.

Είναι αυτονόητο ότι οι προβολές αυτές δεν αποτελούν παρά τις καλύτερες δυνατές εκτιμήσεις και ως τέτοιες θα πρέπει να αντιμετωπισθούν, δεδομένου του βαθμού αβεβαιότητας που απορρέει από το εύρος του χρονικού ορίζοντα εκτίμησης, των γενικότερων αβέβαιων οικονομικών συνθηκών, την πληθώρα των παραμέτρων, παραδοχών ή προσεγγίσεων και την ευαισθησία των μοντέλων που χρησιμοποιούνται σε αυτές.

Στη παράγραφο 7.1. απεικονίζεται ο προβλεπόμενος ο αριθμός των ενεργών ασφαλισμένων, συνταξιούχων και των μελών που έχουν κεκτημένα δικαιώματα και για τα δύο σενάρια προϋποθέσεων συνταξιοδότησης. Στις τελευταίες 3 στήλες υπολογίζεται η αναλογία τις κάθε μιας ομάδας στο σύνολο των μελών του Ταμείου.

Στη παράγραφο 7.2. παρουσιάζονται οι προβλέψεις των χρηματορροών μέχρι το 2030 καθώς και η διαφορά αυτών για τα ίδια δύο σενάρια. Όλα τα ποσά είναι σε εκατομμύρια ευρώ.

Είναι ευνόητο ότι τα αποτελέσματα των προβολών δεν επηρεάζονται από το προεξοφλητικό επιτόκιο. Όσο για την αύξηση των αποδοχών, όπως φαίνεται και από το Αναλογιστικό ισοζύγιο, η επίπτωση είναι μικρή. Στις προβολές έχει χρησιμοποιηθεί το 0% αύξησης αποδοχών ως επικρατέστερο σενάριο.

7.1. Προβλέψεις για τον αριθμό των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων

7.1.1. Με βάση τις καταστατικές διατάξεις του ΙΚΑ

Έτος	Ασφαλισμένοι	Συνταξιούχοι	Μέλη με κεκτημένα δικαιώματα	Αναλογία μελών για κάθε κατηγορία		
				Ασφαλισμένοι	Συνταξιούχοι	Μέλη με κεκτημένα δικαιώματα
2014	4.896	6.287	1.924	37%	48%	15%
2015	4.756	6.365	1.846	37%	49%	14%
2016	4.576	6.505	1.743	36%	51%	14%
2017	4.408	6.612	1.649	35%	52%	13%
2018	4.367	6.587	1.546	35%	53%	12%
2019	4.326	6.551	1.453	35%	53%	12%
2020	4.268	6.529	1.360	35%	54%	11%
2021	4.207	6.510	1.263	35%	54%	11%
2022	4.109	6.535	1.154	35%	55%	10%
2023	3.892	6.681	1.034	34%	58%	9%
2024	3.634	6.824	945	32%	60%	8%
2025	3.383	6.974	838	30%	62%	7%
2026	3.096	7.147	737	28%	65%	7%
2027	2.838	7.280	635	26%	68%	6%
2028	2.552	7.423	548	24%	71%	5%
2029	2.262	7.546	476	22%	73%	5%
2030	2.036	7.615	385	20%	76%	4%

7.1.2. Με βάση τις καταστατικές διατάξεις του ΤΑΠΙΑΤΑΤ

Έτος	Ασφαλισμένοι	Συνταξιούχοι	Μέλη με κεκτημένα δικαιώματα	Αναλογία μελών για κάθε κατηγορία		
				Ασφαλισμένοι	Συνταξιούχοι	Μέλη με κεκτημένα δικαιώματα
2014	3.565	7.618	1.924	27%	58%	15%
2015	3.184	7.938	1.846	25%	61%	14%
2016	2.807	8.274	1.743	22%	65%	14%
2017	2.478	8.541	1.649	20%	67%	13%
2018	2.188	8.766	1.546	18%	70%	12%
2019	1.842	9.034	1.453	15%	73%	12%
2020	1.498	9.299	1.360	12%	76%	11%
2021	1.181	9.536	1.263	10%	80%	11%
2022	959	9.685	1.154	8%	82%	10%
2023	731	9.841	1.034	6%	85%	9%
2024	504	9.953	945	4%	87%	8%
2025	357	9.999	838	3%	89%	7%
2026	223	10.020	737	2%	91%	7%
2027	148	9.970	635	1%	93%	6%
2028	93	9.882	548	1%	94%	5%
2029	46	9.762	476	0%	95%	5%
2030	22	9.629	385	0%	96%	4%

7.2. Προβλέψεις εισφορών, παροχών και πλεονάσματος / ελλείμματος

7.2.1. Με βάση τις καταστατικές διατάξεις του ΙΚΑ

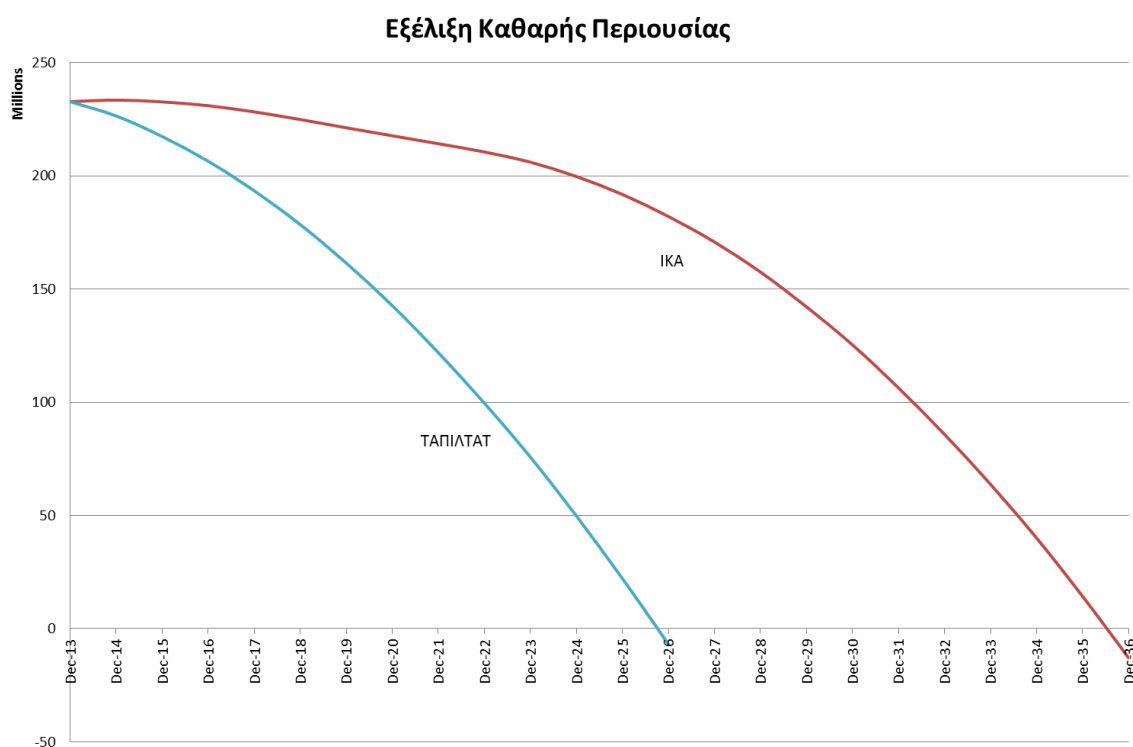
Έτος	Εισφορές	Συντάξεις	Διοικητικά Έξοδα	Έλλειμμα
2014	13.2	20.2	0.4	-7.4
2015	11.6	20.6	0.4	-9.3
2016	11.2	21.1	0.4	-10.2
2017	10.9	21.7	0.4	-11.2
2018	10.7	22.0	0.4	-11.7
2019	10.5	21.9	0.4	-11.8
2020	10.5	21.9	0.4	-11.8
2021	10.3	21.8	0.4	-11.9
2022	10.3	21.9	0.4	-12.0
2023	10.0	22.2	0.4	-12.6
2024	9.1	22.8	0.4	-14.1
2025	8.5	23.5	0.4	-15.4
2026	7.8	24.2	0.4	-16.8
2027	7.4	24.9	0.4	-17.9
2028	6.5	25.5	0.4	-19.4
2029	5.6	26.2	0.4	-21.0
2030	5.3	26.7	0.4	-21.8

7.2.2. Με βάση τις καταστατικές διατάξεις του ΤΑΠΙΑΤΑΤ

Έτος	Εισφορές	Συντάξεις	Διοικητικά Έξοδα	Έλλειμμα
2014	10,1	24,0	0,4	-14,3
2015	8,0	24,9	0,4	-17,3
2016	7,2	25,8	0,4	-18,9
2017	6,5	26,7	0,4	-20,6
2018	5,9	27,5	0,4	-22,1
2019	5,1	28,3	0,4	-23,6
2020	4,3	29,1	0,4	-25,1
2021	3,5	29,8	0,4	-26,7
2022	3,1	30,3	0,4	-27,6
2023	2,7	30,7	0,4	-28,4
2024	1,8	31,1	0,4	-29,7
2025	1,5	31,4	0,4	-30,3
2026	1,1	31,5	0,4	-30,8
2027	1,1	31,4	0,4	-30,7
2028	0,7	31,2	0,4	-30,9
2029	0,5	30,9	0,4	-30,9
2030	0,6	30,5	0,4	-30,3

7.3. Προβλέψεις εισφορών, παροχών και πλεονάσματος / ελλείμματος

Στο παρακάτω γράφημα απεικονίζεται μια ενδεικτική πρόβλεψη για την καθαρή περιουσία του Ταμείου για τα δύο σενάρια προϋποθέσεων συνταξιοδότησης με και χωρίς συμμετοχή του Ταμείου στην αναδιάρθρωση του Ελληνικού Χρέους. Για απόδοση επενδύσεων έχει χρησιμοποιηθεί το 3% και για την αύξηση των αποδοχών το 0%. Όλα τα ποσά είναι σε εκατ. €.

8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Αν και σε διαφορετικά σημεία της μελέτης παρατίθενται σχόλια επί των επιμέρους αποτελεσμάτων που παρουσιάζονται, μια σύνοψη των κυριότερων συμπερασμάτων που καταλήγουμε είναι απαραίτητη:

- Κρίνουμε σκόπιμο καταρχήν στα συμπεράσματά μας να κάνουμε μια σύγκριση με την προηγούμενη Αναλογιστική μελέτη για να καταδείξουμε την σαφή βελτίωση της εικόνας του Ταμείου σε σχέση με την προηγούμενη Αναλογιστική μελέτη μετά τις σημαντικές αποφάσεις που ελήφθησαν για την βιωσιμότητα του Ταμείου (παράγραφος 2.5). Για να γίνει πιο εύκολα αντιληπτό το μέγεθος της βελτίωσης στη σύγκριση χρησιμοποιήθηκαν οι ίδιες παραδοχές με τη μελέτη του 2011. Θυμίζουμε ότι το προεξοφλητικό επιτόκιο στη μελέτη του 2011 ήταν 5%. Επίσης το σενάριο από το 2011 που παραθέτουμε είναι με την εκτίμηση του 50% κουρέματος του ελληνικού χρέους (περίπου δηλαδή το κούρεμα που έγινε). Θυμίζουμε ότι τον καιρό που γραφόταν η προηγούμενη αναλογιστική μελέτη οι όροι του κουρέματος δεν είχαν γίνει ακόμα γνωστοί.

Αναλογιστικό Ισοζύγιο (τα ποσά σε εκατομμύρια €)	Αναλογιστική Μελέτη			
	31.12.2013		31.10.2011	
	Ηλικία Συνταξιοδότησης			
	ΙΚΑ	ΤΑΠΙΑΤ-ΑΤ	ΙΚΑ	ΤΑΠΙΑΤ-ΑΤ
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				
Περιουσία και λοιπά στοιχεία ενεργητικού	233	233	222	222
Π.Α. εισφορών υφιστάμενων ασφαλισμένων	121	51	167	77
Σύνολο	354	284	389	299
ΠΑΘΗΤΙΚΟ				
Π.Α. Παροχών υφιστάμενων ασφαλισμένων	141	196	532	694
Π.Α. Παροχών υφιστάμενων συνταξιούχων	197	197	443	443
Π.Α. Παροχών μελών που έχουν κεκτημένα δικαιώματα και δεν έχει ξεκινήσει η καταβολή του βοηθήματος	79	79	120	120
Π.Α. διαχειριστικών εξόδων	8	8	6	6
Σύνολο	425	480	1,101	1,263
Αναλογιστικό Έλλειμμα	71	196	712	964

Από τον παραπάνω πίνακα είναι φανερό η σημαντική βελτίωση του Ταμείου από τις ενέργειες του Δ.Σ. που ελήφθησαν.

- Παρόλη όμως τη σαφή βελτίωση της βιωσιμότητάς του, το γεγονός ότι
  - i. το κούρεμα των ομολόγων ήταν μεγαλύτερο από το αναμενόμενο
  - ii. το χρηματιστήριο είχε πτωτική πορεία
  - iii. η απόδοση των επενδύσεων που χρησιμοποιήθηκε σε αυτή τη μελέτη είναι 3% αντί για 5% αλλά
  - iv. και το γεγονός της εθελουσίας πολλών μελών του Ταμείουτο Ταμείο εξακολουθεί να παρουσιάζει Αναλογιστικό έλλειμμα.
- Είναι ευνόητο όμως ότι από τη στιγμή που η ομάδα έχει γίνει κλειστή, η αναλογία του αριθμού των ασφαλισμένων προς τον αριθμό των συνταξιούχων συνεχώς θα φθίνει. Μετά την περικοπή των συντάξεων το Ταμείο έχει πάρει βαθιά οικονομική ανάσα. Παρόλα αυτά, το ετήσιο έλλειμμα που παρατηρείται, αν και θα μειωθεί το επόμενο έτος μετά την περικοπή που έγινε τον Δεκέμβριο του 2013, είναι αναπόφευκτο ότι θα αυξηθεί και πάλι σημαντικά στο μέλλον. Η σταδιακή μείωση της καθαρής περιουσίας εξαιτίας της κάλυψης των αρνητικών αποτελεσμάτων απεικονίζεται στο σχετικό διάγραμμα της παραγράφου 7.3.
- Μετά τις σημαντικές περικοπές των βοηθημάτων θα πρέπει να αναζητηθούν και άλλοι τρόποι προκειμένου να βελτιωθεί περαιτέρω η οικονομική κατάσταση του Ταμείου. Ορισμένες προτάσεις είναι:
  - Κατάργηση της παραγράφου 1β του άρθρου 22 που θέτει χαμηλότερες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης. Η πρόωρη αποχώρηση μελών του Ταμείου είναι ευνόητο ότι δημιουργεί σημαντική επιβάρυνση στο Ταμείο, κάτι άλλωστε που είναι φανερό από την άμεση σύγκριση των σεναρίων της παραγράφου 6.1 και 6.2 της παρούσας μελέτης. Ο λόγος βέβαια είναι προφανής. Αφενός η συνταξιοδότηση ξεκινά σε μικρότερη ηλικία και αφετέρου χάνονται οι μελλοντικές εισφορές του μέλους που επιλέγει να αποχωρήσει νωρίτερα.
  - Τα βοηθήματα από το Ταμείο να υπολογίζονται με βάση μόνο τα πραγματικά ασφαλιστικά χρόνια στο Ταμείο. Θυμίζουμε ότι σήμερα για τα μέλη της κατηγορίας 1 (μέλη του Ταμείου μέχρι τις 13.3.1991), λογίζονται όλα τα ασφαλιστικά χρόνια εντός και εκτός ΤΑΠΠΑΤ-ΑΤ.
  - Το πάνω και κάτω όριο του βοηθήματος (σήμερα €390 και €150 αντιστοίχως) να ισχύουν για 35 χρόνια υπηρεσίας και να μειώνονται αναλογικά με τα πραγματικά χρόνια εντός Ταμείου και για τις 2 κατηγορίες μελών. Π.χ. κάποιος που έχει 25 πραγματικά χρόνια στο Ταμείο τα όρια να είναι $(25/35) \times 390 = 278,57$ και $(25/35) \times 150 = 107,14$. Επωφελές για το Ταμείο θα ήταν να αναμορφωθεί ο πίνακας του άρθρου 22 παράγραφος 3 με αναλογικότερο τρόπο.
  - Αναστολή χορήγησης Βοηθήματος σε όσους εκ των συνταξιούχων εργάζονται, και όχι μόνον στους εργαζόμενους του άρθρου 32 παράγραφος 3β.
  - Εύρεση τρόπου για την βέλτιστη απόδοση της περιουσίας του Ταμείου.
  - Δικαιότερος και αναλογικότερος υπολογισμός του συντάξιμου μισθού.(π.χ. Μ.Ο. μισθού τελευταίας 5ετίας ή 10ετίας) κι όχι ο τελευταίος μισθός εργασίας.

Οι παραπάνω προτάσεις ίσως να πρέπει να εξεταστεί αν θα μπορούσαν να ισχύσουν και αναδρομικά. Π.χ. επανυπολογισμός των βοηθημάτων με τα πραγματικά χρόνια υπηρεσίας ή αναστολή των βοηθημάτων σε συνταξιούχους που έχουν αποχωρήσει πρόωρα μέχρι να συμπληρώσουν την απαιτούμενη ηλικία. Εκτός βέβαια από την βελτίωση των οικονομικών του Ταμείου επιτυγχάνεται και κάποια εξομάλυνση των στρεβλώσεων του καταστατικού.

Οι προτάσεις είναι ενδεικτικές και σε καμιά περίπτωση η λίστα δεν είναι εξαντλητική.